

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

DACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

și garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Valul vremii

— Considerații de actualitate —

Viață grea și rea. Pretusindeni. Criza economică, fenomen prin definiție trecător, s'a stabilizat deabinelea și amenință cu prăbușire întreaga activitate social-economică a capitalismului modern.

Cum însă toate, în această lume, au un sfârșit și o deslegare, e nelindoișor că din fierberea pe azi încă se va alege ceva. Totul e, să putem exista puvoiiului până în fericita dimineață a vișierii. Ceeace nu-i prea ușor, dar nici cu neputință. Stă în puterea noastră. O strânsă și înțepentă colaborare a cărmuitorilor cu mulțimea celor cărmuiți este indispensabilă în acest scop.

Nu se poate tăgădui că guvernul, din partea sa, face eforturi impunătoare pentru îndreptare.mprumutul aduce în țară efectiv aproape cinci miliarde Lei. Nu-i prea mult, dar suficient pentru desmorți viața financiară. Legea cametei va înfrâna specularea scandaloasă a mizeriei de până acum și o apropiată reducere a scontului Băncii Naționale va face să scadă simțitor greutatea trivitoare a dobânzilor. O nouă emisiune fiduciară va spori circulația de bani pe piață. Credite noi și ușoare. Pentru agricultură în primul rând, ca fiind cea mai năpăstuită de valul greutăților. Legea valorificării cerealelor va ocroti cel puțin noua recoltă de dezastrul trecut.

Atâta însă tot nu-i de ajuns. Mai mult decât o urcare artificială a prețului produselor agricole, guvernul trebuie să urmărească: ieftinirea produselor industriale. Să se renunțe complet, cel puțin până ține criza, la nenorocita protecție a țării industriei naționale. O scoborire bruscă, prin simplul joc al liberei concurențe, a prețurilor la nivelul pieței europene, ar ruina poate câteva întreprinderi parazitare, ar fi însă un pas hotărât spre însănătoșirea întregii vieți economice.

Cu eficacitate mai imediată decât planul economic de cinci ani, care așteaptă gata să ne izbăvească.

Aceste eforturi ale guvernului, trebuie susținute cu toată puterea de mulțimile cetățenilor. Să sperăm că zăpăceala măiestrită în care s'a sădit firava noastră opinie publică în chestiunea politică, a trecut. Gestul de mare autoritate, prin care guvernul a pus rânduială la Banca Națională, a făcut lumină în multe capete tulburate. Va trebui să se însăpânească, pe deasupra, voința conștientă de-a trăi restrâns, de a ne reduce traiul și pretențiile la minimul și strictul necesar. Post și rugăciune, ne sunt absolut indispensabile, alături de munca vajnică, creatoare. Poate pe vreme lungă încă.

Fiindcă criza nu a trecut și e mai mare decât puterile noastre. Ea s'gduie încheturile unei lumi întregi, din care a pierit duhul evangheliei. Fără dreptatea și iubirea lui Hristos, nu va fi bine pe pământ. Iar până vom regăsi aceste bunuri pierdute, poate va mai trece vreme. Le vom regăsi însă. Suntem în drum spre ele.

Spre ideal

Un razim tare în mijlocul nouilor bântuiești: celibatul. — Roma docet.
— Să urmărim și noi pilda ce ni-se dă

de prof. DUMITRU NEDA

Nu ne prea facem iluzii de viitor tihnit. Biserica-i rânduită să infrunte scârbe, să îndure prigoniri, să sufere, și numai curățită prin focul suferințelor, să biruiască. Slujitorii ei caută să împărtășiască aceeași soarte. Și toate semnele arată că am apucat să urcăm pe calea crucii. Mici popasuri, repede trecătoare, nu ne pot ascunde ceasurile de întunec ale năvălirii vrăjmașe de mult plănuită și la noi, ca aiurea într'atâtea părți, unde mireasa Domnului se întărise și se înstărise, după eforturi și cruțări de veacuri. Preludiile primejdiei ce se apropie anevoie vor scăpa ochiului obișnuit cu observarea semnelor vremii. Oropsirea până la gătire a școlii confesionale, rolul de Cenușoacă tolerată, ce s'a dat studiului religiei, în învățământ, ușurința cu care se taie retribuțiile, și dealfel atât de reduse, ale preoției, sila cu care sunt luate în seamă până și nevoile cele mai arzătoare ale bisericii, ce alta prevestesc decât furtuna ce stă să se deslănțuie?

Să nu ne prea spăriem însă. Căci cu noi este Dumnezeu. Dar pentru aceea, totuși, nu ne este îngăduit să ispitim pe cel Preafălat. Ci prevăzând primejdia, s'o preîntâmpinăm, ca nimenea să nu poată lua cetatea noastră. Lupta va fi grea. E drept. Nu va întrece însă puterile noastre, cum n'a întrecut nici pe ale altora ce au trecut prin deslănțuiri de ură la fel. Tactica vrăjmașilor e aceeași și metodele de apărare ale celui năpăstuit sunt tot cele ale înaintașilor în războaie: trezvia, sobrietatea și deslipirea de toată grija cea lumească a paznicilor mici și mari ai Sionului.

Avem neapărată lipsă de mai mulți celibi ca până acum, deoarece vremile ce vin reclamă tot mai multe și tot mai dureroase jertfe dela înșiși slujitorii jertfelnicilor. Și nime nu poate garanta că toți preoții îngreunați de familii vor putea să aducă sacrificiile sângeroase cerute dela ei și dela ai lor. Provocarea la trecut nu mult dovedește. S'au schimbat și vremile și pretențiile părții mari a preoteselor și a copiilor de preot și chiar și a multor preoți.

Roma docet. În toate. Și într'asta. Și are perfectă dreptate când vede în celibat, — în fecioria voluntară, — garanția cea din urmă de energia voinții, energie, care la rândul-i garantează preotului puțința tuturor celorlalte sacrificii, cum atât de bine observă psihologul Jules Payot. Acesta-i tâlcul intransigenței Sfântului Scaun în punctul celibatului preoților începând dela Petru, care-și părăsește pentru Hristos soția și până la Siricius din veac. IV, scrisorii căruia către Himerius, arhiepiscopul Tarragonei (386) și către vlădicii adunați într'al doilea săbor la Cartaginea (390) îi puteau

sluji de substrat, întru apărarea tezei sale, hotărârile sobornicești dela Elvira (300), Ancyra (314) Neocesarea (314—325), Nicea (325), Gangra (343) și Roma (386), până la Gregoriu VII (1074), reînviatorul vechei rândueli bisericești în privința necăsătoriei preoților, și până la Benedict XV (1922), care, unei deputațiuni din Bohemia, ce-i cerea relaxarea acelei discipline, îi răspunde: Non possumus; est enim gemma Ecclesiae (Nu se poate, căci e vorba de-un mărgăritar al bisericii).

Că asta așa este, o recunosc chiar și dușmanii cei mai îndârjiți ai bisericii romane. Cunoscutul prof. univ. protestant Tschakert nu ezită să afirme: „Luați bisericii romane celibatul forțat (?) și s'a sfârșit cu dominația ei universală“. Filosoful Schopenhauer jeluște orbă lui Luther care se însoară și declară că nu se poate duce viață curată în afară de căsătorie, — rătăcire fatală nouei legi. „Protestantismul, — zice același — eliminând asheza și punctul ei central, vrednicia celibatului, s'a lăpădat, propriaminte, de sâmburele lăuntric al creștinismului și sub acest respect poate fi socotit ca o apostazie dela creștinism. Poate că va fi o religie bună pentru păstori protestanți iubitori de confort, căsătorii și luminați, dar — nu mai e creștinism“. Instrăinarea nouilor generații de biserică luterană Foerster o vede în repulsiunea ce-o simt aceste generații față de cuvântul ce le vine dela niște vestitori ce fac impresia că nu mai cred nici ei în realitatea suprafirescului, sau cel puțin trezesc bănuiala că de aceea a dus Hristos o viață suprapământescă, pentruca noi să ne înglodăm până la grumazi în cele pământeste. Nietzsche caută supraomul pe alte căi, pentrucă în creștinism n'a mai găsit eroismul. Aci, credea el, s'au instalat cât se poate de comod filisteii.

Noi am avut și avem și celibi, deși la noi, grație can. 13 al săborului trulan (692) prezidat de Calinic, dușmanul declarat al Romei, celibatul nu-i lege obligatoare pentru toți. Și nici nu prea sunt nădejdi să fie. Interesele vitale ale bisericii noastre reclamă însă imperios să crească numărul celor ce de bună voie și nesiliți de nimeni iau asupra-și, propter Iesum et non proptem esum (de dragul lui Hristos iar nu pentru ceva oase de ros) jugul fecioriei deapurarea, în șirul ispravnicilor tainelor Domnului.

Drept că lumea nu prea înțelege acest lucru. În ochii părinților o „partie“, socotită bună, de regulă e preferită vieții de celibe. Judecă așa părinții mireni. De cari nu ne mirăm. Și judecă tot așa și părinții ce stau în slujba altarului. Spre mirarea, mai mult: spre

indignarea oricărui suflet de bine care-și trage pe seamă că ceace poate vorbi un neștiutor într'ale credinței, nu-i este îngăduit unui preot ce trebuie să știe cuvântul categoric al conciliului tridentin: Si quis dixerit statum conjugalem anteponendum esse statui virginitalis vel caelibatus et non esse melius et beatius manere in virginitate et caelibatu quam lungi matrimonio, anathema sit. (De va zice cineva că-i de preferit statul căsătoriei stării fecioriei sau celibatului și că nu-i mai bun și mai fericit lucru a rămânea întru feciorie sau celibat decât a fi în legăturile căsătoriei, să fie afurisit. Sess. XXIV can. 10).

Va fi greu celibatul? Dar și viața de căsătorie cinstită e grea. Ș'apoi, vorba lui Richard Wagner către Röckl: Cine-și poate închipui o acțiune morală altfel decât în ipostaza lăpădării de sine? Când ai de realizat un ideal, jertfești totul pentru el. Iar idealul apostoliei, așa cum îl înțelege biserica și sfinții săi, nici cum nu poate fi realizat mai bine ca în libertatea de grijile familiare și materiale ale stării de preot, rămas necăsătorit, din iubire față de Domnul și față de sufletele srmenilor săi.

Problema e de însemnătate capitală pentru dezvoltarea ulterioară, intensificarea și adâncirea vieții sufletești în biserica noastră. A o bagateliza sau a grăi și a lucra împotriva-i ar însemna și la noi ceace însemnă, pururea, pretutindenea, ar însemna că trăim vremuri de scădere a credinței, de lipsă a intimității cu cele sfinte, vremuri de evaporare a spiritului bisericesc și de eclipsare a idealului religios (Möhler).

Ceeace nu-i cazul și chiar dac'ar fi, ar trebui, cu ultimele puteri ale celui rebegit de ger ucizător, să ne trezim din amorțeală și să ne forțăm pe drumul ce duce spre soare, spre ideal. Tradus pe limbă bisericască: spre celibat. Dacă nu spre a tuturor preoților, deocomdată cel puțin spre a cât mai multora. A mai multora ca până acum. Fiindcă numai în acest semn al eroismului de netăgăduit vom birui ca biserică vie, atrăgătoare, cuceritoare. Și noi trebuie să biruim, asta fiind rațiunea noastră de a fi.

Suveranul nostru face daruri Papii.

La multele dovezi de superioară înțelegere a semnelor vremii, Craiul tuturor Românilor adaugă una nouă, cu valorosul cadou artistic făcut Capului creștinătății zilele acestea.

Agenția Rador aduce adecă știrea îmbucurătoare că *Majestatea Sa Regele Carol II.* al nostru a însărcinat pe d. ministru *Petrascu-Comnen*, de pe lângă Vatican, să remită Preafericitului Părinte o minunată icoană bizantină din veac. XV. (Iubirea savantului Achile Ratti față de operele de artă veche e îndeobște cunoscută).

Ceeace s'a și îndeplinit întocmai în 10 Martie c., când delegațiunea regală română, în frunte cu numitul d. ministru a predat Sanctității Sale o scrisoare autografă și darul Domnitorului, splendidă icoană bizantină, prezentată într'o cutie de stejar cu armele pontificale și o placă de bronz menționând numele donatorului, totul într'o cutie de moar alb pe care era imprimată deasemenea stema papală în aur.

La cuvântul de omagiu al ministrului nostru a răspuns Papa printr'un călduros discurs plin de simpatie pentru Regele și poporul român, și a trimes *Majestății Sale*, pe lângă sincere mulțumiri și specială binecuvântare apostolică, fotografia sa cu o dedicație în ramă de argint, cu insignele pontificale.

Delegația a fost întâmpinată atât la sosirea în Vatican cât și la plecarea cu onoruri militare.

E ușor de priceput bucuria ce ne umple inimile și dragostea de care nu se poate să nu fim cuprinși deacum și mai mult față de Domnitorul nostru, văzându-l cât ne respectează pe Părintele dela Roma. Precum neîndoios este, de altăparte, că prietenia Vaticanului, pe care gestul regal o întărește odată mai mult, este din cele mai folositoare țării noastre.

Pentru muncitorime

— Din preocupările prezentului —

Soluționarea problemei muncitorești este una dintre chestiile cele mai arzătoare ale vremii, în toată lumea și biserica, evident, nu poate rămânea fără cuvânt și fără contri-

buția sa efectivă în fața ei. „Rerum Novarum” a lui Leo XIII. e o mărturie strălucită, de preună cu tot ce a făcut, înainte și după, biserica Romei, pentru muncitorime.

Din mulțimea de glasuri ce se ridică acum pentru cei înfrățiți cu truda brațelor cu deosebire, plin de căldură și de înțelegere a situației glasul episcopului catolic de Breda îndreptat preoșimei din acea eparhie.

Trebuie folosite sărbătorile mari (7 zice Ierarhul), când trag la biserică și cei n'o prea au, altfel, dragă. Din predică atâta să nu lipsiască la nici un caz cuvintele sincere iubire care împărtășește larg gîmuncii istovitoare. Dar nici altădată să ne ucolite temele sociale, în cari să se aperi vendicările drepte și să fie înfierate nedreptățile ce li-se fac muncitorilor. În contact social preotul să nu facă deosebire între crător și stăpân, nici să nu trateze pe dîntăiu de sus, umilitor, oficial. La ștoleni nu prea fină.

În atingerile zilnice, personale, preoștii să le fie prietini și părinți, sfătuitoari și ajutoari, bucurându-se cu ei și plângând cu ei. Nu aceea să nu pregete a-i cerceta și în famdupă aviz în prealabil. O grijă de căpetenie, câștigarea inimii celor mici. Căci cu aceadeodată câștigă și pe părinți.

Ș'apoi — mai presus de toate, — o organizare în reununi! Dacă nu-i strânge preoștii în mănunchiuri sociale-creștine, se vor prăștia în organizații dușmane. În cadrele niunii păstorul sufletesc le poate vorbi la inimă, legându-și reflexiile dogmatico-morale de suferințele din lumea proprie muncitorilor. Cântec, teatru, excursii și tot felul de distracții cinstite vor întregi opera de atașare a lor la biserică, ai cărei apostoli se vor face dacă nu ei, tinerii piii lor.

Preoșimea noastră dela orașe, trebuie să îndeosebi, să-și tragă pe seamă, că între cer și pământ, rîșii lor se află destui muncitori și că aceia trebuie recâștigați, negreșit, pentru Hristos și biserica sa. Calea schițată în cele de sus e cale probată. E calea iubirii. Singura cale pe care se poate ajunge la rezultate postolice.

Foiața „Unirii”

Sufletul Blajului

Conferință ținută la Blaj în ziua de 1 Martie 1931

2

De A. LUPEANU-MELIN

Induioșetate peste măsură, în legătură cu titanica luptă a neînfricatului arhieru Inochentie Micu pentru drepturile bisericii și ale națiunii sale, este scrisoarea dela 19 Iunie 1744, pe care o trimite clerul unit împărătesii dela Viena:

„In contra lui sunt toți, iar el, în numele clerului și națiunii, este singur în contra tuturor, așa încât n'ar fi nici o mirare, dacă el, pentru feluritele asupri și prigoniri, și-ar pierde mintea”.

Unde s'ar putea găsi în biografiile tuturor ierarhilor neamului nostru, un mai impresionant certificat de conduită creștinească, națională și umanitară, decât acesta, pe care i l-au oferit păstorii săi, episcopului mucenic Ioan Inochentie Micu?!

Nebun pentru biserică și națiune! Un singur erou mai are neamul nostru, care s'a învrednicit de-o asemenea cunună de lauri: legendarul crai al munților, Avram Iancu.

Sufletul Blajului, dacă a fost necesar, nu s'a înfricat nici de o jertfă, atât de supremă, ca cea a nebuleniei pentru națiune! Cade-se să

reținem această dovadă de jertfitoare întransigență națională, în potriva tuturor calomniatorilor de-acum și de totdeauna!

Pe ce temeuri își sprijinia nemuritorul arhieru luptele sale pentru biserică, cler și națiune? Le arată însuși în petițiile sale dintre anii 1729—1732: „Și noi aducem lui Dumnezeu jertfă adevărat neîncruntată în liturgiile noastre, și păstrăm adevăratul trup al lui Hristos ca merinde pentru viața de veci”. Temeuri de cel mai genuin spirit evanghelic. Așa s'a manifestat sufletul Blajului totdeauna: pe temeurile Evangheliei lui Hristos, pătrunse de graiurile sângelui străbun, de strălucit neam roman și tracic.

Sufletul Blajului de demult mai prezintă însă și alte laturi pe cari condeiu nu se lenevește a le înfățișa, ca edificarea noastră să fie cât mai deplină.

Episcopul martir nu se mai găsea la Blaj, când, la sfârșitul lui Iulie 1747, palirul *Humbelberger* termină mănăstirea dela Blaj și se pot așeza într'ansa ieromonahii Grigorie Maior, Silvestru Caliani și Gerontie Cotorea. Despre acest așezământ, visat și pornit de mucenicul dela Roma, va scrie la timpul său cucernicul călugăr Samoil Micu aprecieri ca acestea:

„Adevărat se poate zice și cu bună samă așa este, cumcă mănăstirea Blajului au adus neamul românesc la cunoștință, la învățatură, la înțelepciune”.

Iar aprigul său tovarăș de călugărie, de condeiu și de suferințe, cronicarul Gheorghe

Șincai va aproba și dânsul eminentul testimoniu dat mănăstirii baziliților dela Blaj: „Așa că călugărul Samoil despre Mănăstirea Blajului, eu încă întăresc zisele lui, pentru că mănăstirea aceea mult bine au făcut neamului românesc, și mare pagubă că s'au stricat...” (Cronica anul 1739).

Mănăstirii i-se adaugă în curând și căldrala, isprăvită la 1749, în care se lucrează iconostas până la 1765, când se slujește într'ăgă prima sfântă liturghie.

Sufletul Blajului de demult, sălășluit în început în rezidența episcopescă, se împușcă acum, se multiplică dacă vreți, între cașă mănăstire și catedrală, după ce la 1754 o bîr parte, coborise, ca duhul sfânt la Boboteza, asupra școalelor deschise de Petru Pavel Ardeleanu, urmașul lui Inochentie.

Nația românească din țara Ardealului are de-atunci, dela consolidarea celor pașezăminte epocale, sionul său, cetatea sa impugnabilă, pe care vor apăra-o, nu tunuc răbufnitoare și ducătoare de moarte, nici terezele pânditoare, ci: crucea, molitvelnicul slujbe dumnezeiești și cartea alungătoare de păcat. Simțirea populară, călită în lacrimă și sudori, a iobăgimii de origine împărătească sprijinită pe temelia credinței și a evangheliei creiază astfel, la îmbinarea Târnavelor, în inima Transilvaniei, bastionul de neînvincis al existenței noastre naționale.

Sufletul Blajului, infiripat în luptele A

Și totuși s'a încheiat împrumutul.

După lungi tratative, întrerupte pentru că s'au reluate, în sfârșit s'a ajuns la aranjarea ultimelor amănunte și la semnarea ce-a avut loc la Paris, în dupăamiaza zilei de 10 Martie.

Cifra împrumutului, după informațiile din urmă, este de treizeci milioane dolari, acoperită de Francezi (șaptesprezece milioane), Kreuger (patru milioane), Wallenstein (un milion 750.000), Banca Mendelsohn (o jumătate de milion), Cehoslovaci (un milion), Elvețieni (700.000), Belgieni (500.000), Austrieci (500.000) și Români (500.000).

Termenul pe care se face împrumutul este de patruzeci de ani. Timp de cinci ani titlurile lui nu sunt convertibile. Cursul lansării pe piață: 86 1/2. Dobânda: 7 1/2; comisionul: 6.

La suma de patru miliarde și mai bine de lei, ce va intra în țară, să se mai adauge zece milioane de dolari, consolidarea avansului american și alte zece milioane dolari, contractul drumurilor, și nu va fi greu să se vadă însemnătatea națională și financiară a împrumutului.

Insemnătatea națională: Stabilizarea în siguranță; Banca Națională în posesia unei cantități importante de devize. Insemnătatea financiară: Emisiunea noastră fiduciară din urmă: șaptesprezece milioane și jumătate, adecă asfixie; Banca Națională în imposibilitatea de a acorda credite noi și de a spori emisiunea. Prin împrumut acest inconvenient sufocant dispăre. În decurs de șase-opt săptămâni se vor putea pune apoi la dispoziția agriculturii două miliarde șasesut optzeci milioane lei, plus operațiile de emisiuni de titluri și de bancă ale instituțiilor noi create pentru ajutorarea agriculturii.

Să sperăm că în curând se vor resimți binefacerile acestei noi încercări de salvare a finanțelor țării și sanare a sărăciei exasperante.

Record în desfacerea Bibliei.

Cartea Cărților n'a încetat și nu va înceta nici când să aibă trecere înaintea oricărei alte cărți. Păcat că în răspândirea ei fiii rătăcirii sunt mai abili ca fiii luminii. Căci își trec, deodată cu

ce lasă bun în ea, și venin de-al lor, plasat cu iscusință printre rândurile sfinte. Societatea Biblică pentru Anglia și străinătate și-a ținut, nu de mult, adunarea anuală sub prezidiul Prinsului de Gloucester. Constatarea fixată, cu bucurie de înțeles, este că în 1930 s'au vândut 12.175.292 exemplare de Biblie, — cel mai mare record de până acum. Singură Soc. britanică a editat 1.872.000 exemplare în limba engleză. Pentru China s'au tipărit 6.800.000 exemplare și s'au vândut 5.306.000, adecă cu 1.354.000 de exemplare mai mult ca anul trecut. Rusia și India arată o scădere de 35.000 exemplare față de anul trecut. S'au tipărit Biblie în 630 de limbi, anul trecut în fiecare lună adăugându-se o limbă nouă (opt africane). — În câte exemplare se va fi trecut oare Biblia cu note a p. Dr. Bălan?

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordin. arhiepiscopesc a numit de administratori parohiali pe On. *Mihail Toma* din Sălciu la Nou; pe On. *Ioan Gherghel* din Toarcia la Bărboși; pe On. *Ioan Ioanette* din Iacobeni la Juriul de câmpie; pe On. *Iacob Augustin Bucur*, neohirotonit, la Nandra și pe On. *Gheorghe Morar*, tot neohirotonit, la Măgina.

Mișcări îmbucurătoare. Reuniunea Femeilor române unite din Cluj continuă opera începută: aranjarea de conferințe religioase. A doua, în serie, a ținut-o p. Dr. Alexandru Ciura despre »Cina cea de taină«, legându-și reflexiile fine de celebrul tablou cu acest nume a lui Leonardo da Vinci. A treia conferință a fost a p. Dr. Sept. Popa despre »Sufletul femeii« — Reuniunea Românilor uniți din Carei se agită și ea în vederea adunării sumei necesare spre a-și ridica o casă pentru scopurile proprii gândului român și creștin ce caută să se impună cât mai demn și mai atrăgător. — Agru ține astăzi consfătuire la Cluj. Apucat pe drumul înfăptuirilor merge tot înainte, dar circumspect, spre realizarea cât mai deplină a programului său. Catolicii din Buucurești — se

poate altfel? — se țin în nota vremii. În 8 Martie c. au ținut, sub înaltul patronaj al p. Dr. arhiep. Cisar, a 31-a șezătoare la care a conferențiat rev. Dr. Augustin Popa, directorul nostru, despre »Biblie și științe«.

Cu vizir deschis. Nimic mai frumos și mai creștinesc ca vorba limpede. Să știu ce vrei, să știi ce vreau, ca să vedem: putem face cauză comună ori ba? Partidul național-socialistilor n'a ținut seama de acest adevăr. A făcut pe prietenul creștinismului și a câștigat partizani chiar și dintre catolici. Deși numai prieten sincer creștinismului nu este. Și mai cu seamă nu creștinismului catolic. Convinși de perfidia acestui procedeu cu doi bani în trei pungi, arhiepiscopul-cardinal Schulte al Coloniei și alți patru episcopi au dat o epistolă pastorală în care demască adevăratele intenții ale partidului național-socialist și prăpastia dintre concepția lui de viață și concepția catolică. Se înțelege că senzația produsă de această pastorală este enormă, căci echivalează cu interdicția, pentru catolici, de-a face parte din acel partid, nelăsând loc nici unei eschivări. — Oare la noi când se va pune punctul pe i, lămurindu-se, odată pentru totdeauna și fără chip de replică, poziția ce trebuie s'o aibă uniții față de anti-creștineasca înjghebare cuzistă?

Locale. Duminică viitoare, a patra din Păresemi, va predica în catedrală p. Dr. *Alexandru Oltean*, arhivar consistorial.

— Reprezentând »Extensiunea Universitară« din Cluj, d. prof. *Ștefan Bezdechi*, a ținut în 8 Martie c. aici la noi, o foarte instructivă conferință din domeniul patristic: »Sfinții Părinți ai bisericii și Plato«. Sala de gimnastică, tixită de ascultători, a răsplătit cu aplauze meritare pe cuvântător, aducând printr'asta, indirecte, mulțumite și despărțământului Blaj al »Astreii«, aranjatorul seriei de conferințe.

— Tot în aceea zi și-a ținut și cooperativa »Ajutorul« adunarea generală. După lămuriri convingătoare s'a primit propunerea consiliului de administrație: Cooperativa să se lichideze, criza generală secerând în felul acesta o nouă victimă. De astă dată dela noi.

Seminar unit în Canada. Se ridică în Ottawa Canadei, pentru rutenii uniți, emigrați

Inochentie Micu, în posturile și mătăniile lui Petru Pavel Aaron, în apa vie a mândriei latine, adusă dela Roma de cărturari și dascăli ca Samoil Micu, Șincai și Petru Maior, își trimite impulsurile sale spre toate cuprinsurile locuite de Români și dă naștere la ceea ce se numește: **redeschimbarea culturală, națională și politică** a întreg neamului românesc, între granițele sale firești, dela Nistru până la Tisa, pe cari Gheorghe Șincai le preconizează pentru întâiași dată, în viziunile sale de proroc al gândurilor mari.

Dar să nu uităm nici altă expresiune a sufletului blăjan de demult. În anul 1753 »*Cucerinicii ieromonași dela Blaj*« se găsesc în cea mai eficace muncă pentru răspândirea luminei și a ideilor regeneratoare: pun la treabă vechea tiparniță dela Alba Iulia și grăiesc astfel cu »smerită închinăciune« în »Predoslovie« **Strastnicului** pus la teasc de dâșii:

»Înțeleptul și de bună rudă evanghelicul Caspic, vrând a merge în țară depărtată, chemat-au slugile sale și fieștecărui precum au voit le-au încredințat talanții săi, poruncindu-le și zicând: neștăpăniți până voi veni! Unei porunci și datorii ca aceștia și noi supuși fiind, gândeam pururea și cugetam în ce chip vom putea, spre mai mare sufletesc folos, împărți neștăpăniților încredințatul talant, ca viind nefalnicul Caspic, să-și ceară și să-și scoată al său cu dobândă! Și aflând cumcă din zilele Preasfințitului și în Domnul răposatului Kir Atanasie, Mitropolitului Belgradului, până în

vremile de-acuma în a noastră tipografie mahramă s'a ținut învălătită, și pentru aceea mare scădere în ceale sufletești s'au întâmplat lipsind semănătorii și semănța: am cugetat de lipsă a fi, cum nu numai cu cuvântul, ci și cu tipariul, încredințatul talant, și buna sămănță a o împărți și a o sămăna, ca așa neștăpăniți, însutit roadă să aducă viitorului stăpân« (**Strastnic**, Blaj 1753).

Prin urmare, ieromonașii dela Blaj, când vlădica nației românești se stinge ca martir în pământ depărtat, înțeleg să se facă dâșii semănători ai cuvântului dumnezeesc, nu numai cu graiul, ci și cu slova, departe pătrunzătoare, a tiparului, neștăpăniți evanghelicul talant, spre mai mare mărirea lui Dumnezeu și înălțarea neamului.

Unul dintr'ășii desigur, găsește și vorba sprintenă și inspirată a ritmului, turnând lozincă sa și a tovarășilor săi, în versuri ca acestea:

»*Trei fețe văz în Troiță
Un Dumnezeu prin credință:
Tatăl, Fiul, Duhul sfânt
Un gând și o voie sânt.
Troiiții s'au numit hramul
Ca să păzească tot neamul,
Și cei dintr'această vie
Un gând și o voie să fie!*«

Acestea versuri, celea dintâi despre cari știm că s'au făurit vreodată de cărturari la îm-

binarea Târnavelor, arată în chipul cel mai evident, că sub umilele rase călugărești ale monahilor români dela Blaj, împreună cu profunda venerație a Troiții dumnezeiești, se îmbină minunat durerea și dragostea față de »tot neamul« pe care ei îl doresc »un gând și o voie să fie!« Cu adevărat: »sângele apă nu se face« și numai sângele cel curat, cel neamestecat, simte cu adâncime, cu înflăcărată înțelegere, ce înseamnă »neam«, patrie și națiune!

»*Cei dintru această vie
Un gând și o voie să fie!*«

Ce splendidă, ce covârșitoare ca înțeles, este această lozincă, a cucernicilor ieromonași dela Blaj, din vremile de demult!

După asemenea antecedente, după asemenea mărturisiri, cari izvoriau din sufletul și sângele străbun, vom înțelege toate izbânzile de mai târziu ale Blajului românesc, izbânzi cari în tot decursul unui secol, între 1750—1850, au fost ale neamului întreg, ce-și primia impulsurile dela Blaj, sau dela uceniciei crescuți în ideologia lui.

Samoil Clain, în a sa »Scurtă cunoștință a istoriei Românilor« exclamă inspirat: »*Mare lucru este a fi născut Român!*« Iar Petru Maior »cumintele alcătuitor de teorii« cum îl numește d. Iorga, adaoge îndată: »*Văzând Românii din ce viață strălucită sunt prășiți, să se îndemne strămoșilor lor întru cinste și cuviință a le urma.*«

(Va urma).

acolo din Galiția. Arhiepiscopul latin de Ouébec, și cu el dimpreună și ceilalți episcopi latini canadesi, au făcut de Paresemi un călduros apel la credincioșii lor pentru ajutorarea rutenilor uniți ce-și au ierarhul propriu, dar nu au încă seminar teologic propriu, ci numai un fel de internat pentru tineretul rutean în orașul Jorkton, așa că cei ce vreau să se facă preoți își siliți să se împrăștie prin diferitele seminare diecezane latine din Canada. Cum însă ritul lor și pastorația reclamată de credincioșii lor e alta ca aceea ce se potrivește băștinașilor, evident că educația pastorală ce li-se putea da nu era cea mai ideală din toate punctele de vedere. În scurtă vreme însă se va suplini și această lacună, din bunăvoința clerului latin, cu mult mai înainte, de cum ar fi visat-o rutenii. Cari totuși spre lauda lor fie zis, s'au îngrijit de oițele turmii lor răsfirate pe acele meleaguri, poate, mai bine ca noi de ale noastre.

Guvernatorul Băncii Naționale de-sărcinat. Cazul este fără precedent în anele istoriei noastre. Domnul D. Burillianu — de Dsa e vorba — având în tot decursul tratativelor pentru împrumut o atitudine ciudată, ce friza reacredința, a fost, pur și simplu, svârțit din fruntea instituției ce guverna după indicații de partid, sabotând lucrările guvernului actual. Locul dânsului l'a ocupat d. C. Angelescu, care a și depus deja jurământul. — Gestul energic prin care se pune capăt unui joc primejdios, mai are darul de-a pune punct și legendelor țesute pe tema încrederii ce ar acorda-o în curând Coroana unei noi grupări guvernamentale de „personalități“, reliefând totodată și reîntronizarea spiritului de cărmuire în marginile constituționalismului și parlamentarismului, cum făcuseră Carol I. și Ferdinand I: sprijinirea guvernului câtă vreme e socotit a merita încrederea Suveranului.

ALEGEȚI CU MARE GRIJE PURGATIVUL. Cereți chiar sfatul medicului, vă va recomanda dragăeurile Artin, deoarece e un purgativ sigur, ușor și eficient.

Mucenicii regimului roșu. Șematismul clerului catolic din arhidieceza de Mohilov aduce date de-o dureroasă elocință. Dintre cei 233 preoți ai acestei eparhii mai trăiesc în Rusia numai 46 de inși, făcându-și slujba cum pot. Despre ceilalți să știe atâta că 30 sunt în temnițe ori în tabără, iar restul e în surghiun: 106 în Polonia, 34 în Lituania 5 în Letonia, 12 în alte părți ale lumii. Arhiepiscopul lor, Mons. Eduard de Ropp, a fost aruncat în prisoare, în 1919 și osândit la moarte, osândă schimbat în exilare (de prezent înaltul Ierarh se află în Varșovia). Toți administratorii apostolici și episcopii sufragani sunt ori întemnițați ori alungați din țară. Mai precis: administratorii apostolici: pâr. Skokan, din Mohilov, e în surghiun din August 1927; pâr. Malecki, din Petrograd e în temniță din Noemvrie 1930; pâr. Ilgin din Charkow e în exil în Arhanghelsk; pâr. Iodokos din Kazan e în închisoare din Aprilie 1929; pâr. Fiordorow, esarhul de rit slav e în exil; administratorul și vice administratorul apostolic de Zytomir sunt în temniță. Și tot așa administratorii apostolici de Odessa, de Volga, de Caucas și a Armenilor din Rusia, în libertate — de formă, — mai fiind, nu se știe până când, admin. apostolic de Moscova și episcopul Zerr, cu admin. apostolic de Vladivostok, care atarnă direct de Sfântul Scaun. Dintre canonicii arhiepiscopiei de Mohilov patru sunt în exiliu în afară de Rusia, doi în temniță și unu în surghiun în Rusia. Pentru aceea însă clerul acesta prigunit și martirizat nu desnădăduiește. Se roagă și muncește pe-acolo pe unde se află. Așa la Lublin și-au deschis un institut de mi-

sionari în care cresc o seamă de tineri gata să refacă ce-au ruinat bolșevicii, îndată ce Dumnezeu va aduce zilele dorite de toată suflarea de bine a Rusiei creștine.

CINE VREA SA-ȘI SUSTINĂ TINERETEȚA, să consume la cafeaua dela 4, Ovomaltine.

† **Amalia Pop n. Sabo**, văduvă de preot, a închis ochii, spre veșnică odihnă, în Boianul Bucovinei, la 7 Martie c. într'al 78-lea an al vieții și 33 al văduviei. Pâr. canonic Victor, PP. ieromonahi Augustin și Lucian, pâr. Virgil din Lonea, dd. Emil și Aurel, cărora și pe această cale le exprimăm condolențele noastre, pierd în răposata pe buna și evlavioasa lor mamă. Fie-i partea cu dreptii!

GUTURAIUL E O BOALA LUNGA ȘI NEPLACUTA. Pastilele Anacot ne apără de această neplăcere. Prețul unei fiole Lei 37.

Telefonul „Unirii“

D. Oradea. Situația în care se găsește preoțimea, în urma supărătoarelor încurcături ale bugetului cultelor, este într'adevăr insuportabilă. Ii simțim și noi toată greutatea, care apasă incomparabil mai greu, evident, asupra familiilor cu copii la școală. Totuși nu avem alt cuvânt decât cel vechiu: încă puțină răbdare. Imediat după sosirea în țară a ministrului finanțelor, chestiunea se va rezolva definitiv și, sperăm, bine. Și până atunci, la intervenția unei delegații a parlamentarilor noștri preoți, d. ministru al cultelor a promis, că va lua măsuri imediate pentru a se da preoțimei un acout potrivit, care să-i ușureze neacazurile ce nu mai sufer amănare.

I. Sibiu. Aveți dreptate: articolul dlui Dr. I. Matei, despre »prăbușirea unui concordat« (cel cu republica litoană) publicat în fruntea »Telegrafului« din 11 Martie c. prăbușește și el o tradiție a conștientilor întru gazetărie dela Sibiu. D. Matei scrie despre Roma calm și civilizată. Nu o înjură. Mai mult, recunoaște că în condițiile extrem de grele de după războiu, Vaticanul, biruind piedeci »aproape insurmontabile, a știut îndeplini cea mai impresionantă operă din câte cunoaște istoria concordatelor, cu cel mai strălucit succes«. — De sigur, comentariile și concluziile dlui Matei nu sunt nici pe departe norocoase. »Ambițiunea de dominație politică a Vaticanului înăuntrul statelor concordatate« în căreia căreia aruncă D-sa întreaga vină a ruperii concordatului lituan, este un argument pe care numai cucernicii cititori ai »Telegrafului« îl mai pot consuma și în zilele noastre. N'ar fi fost mai prudent, să fi lăsat și statului, inocent și drept ca toate celelalte, măcar o părțică de răspundere? Mai ales când se știe precis — ar fi putut afla chiar și d. Matei — că toată istoria cu amestecul Vaticanului în politica internă a Litoaniei e o poveste simplă și simplistă. Iar finalul: »Concordatele nu vor înceta să fie cecece s'au dovedit și în trecut, izvoare de conflicte păgubitoare între stat și biserica catolică«, este un și mai drăguț paradox, când bine se știe că toate concordatele se încheie pentru aplanarea unor conflicte deschise ori prevenirea lor, și dacă unele au viață scurtă, vina nu o poartă, »cum s'a dovedit și în trecut«, niciodată Vaticanul. — Oricum, d. Matei aduce o notă nouă în paginile »Telegrafului«. Sperăm că nu va rămâne uitată.

B. Cluj. Privitor la împrumut, vă puteți lămurii deplin și minunat din »Lumina Satelor« dela Sibiu (din 15 Martie c.) Aici se luminează țărani, că împrumutul e de »8 milioane dolari«, pe cari ni-i dau bancherii străini în condiții »foarte grele și chiar umilitoare pentru draga noastră țară«. »Pe 1000 de Lei pentru care dă statul obligație, primește la mână numai 780, iar 220 și-i opresc înainte bancherii cămătări... Și nici acești 780 Lei nu ni-i dau toți. Abia cam a 4-a parte vor veni în țară bani, ceilalți ni-i dau în mașini etc.« — Așa-i că nu mai e nevoie de comentari? Și statul tot nu vrea să oblige pe fiecare cetățean să aboneze organul mitropoliei din Sibiu, această minunată școală a patriotismului luminat!

B. Corneni. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

I. Culcea. Am primit abonamentul pe anul 1930.
P. Chișinău. Am primit 400 Lei. Mulțămim pentru suprasolvire.

Oficiul parohial. Igrış. Chităm primirea abonamentului pe 1931.

B. Vulcan. Am primit suma trimisă. Achitat până la 30 VI 1931.

P. Baia Bixad. Calendarele s'au expediat. Librăria a transpus comanda Societății teologilor.

T. Istrău. Chităm primirea abonamentului pe anul trecut.

S. Vilele Satu mare. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

M. Cheț. Prin »U. P.« am primit abonamentul pe anul curent.

G. Cordău. Prin »U. P.« am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Dr. I. Cluj. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1931.

Parohia Română unită Oieșdea

Publicație de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire din nou a Bisericii române unită din Oieșdea, județul Alba, se publică licitație cu oferte închise, care se va ține în ziua 22 Martie ora 2 după masă în localul școlii primare din loc.

1. Planul, devizul de spese și condițiile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 4% din prețul oferit și scrisori de garanță emise de o bancă de primbonitate.

3. Antreprenorul pe care va cădea încredințarea, va plăti proiectantului suma provăzută în deviz pentru plan și pentru elaboratele tehnice.

4. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

5. Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și a preda lucrările aceluia antreprenor pe care i-l va socoti de mai mare încredere.

Oieșdea, din ședința comitetului parohial ținută la 15 Februarie 1931.

Florea Pădurean **Ioan Coman**
curator I. preot.

(2—2)

La teologii rom. cat. din Alba Julia se găsesc următoarele icoane sfinte:

Celea 14 stațiuni în mărimea 11×6 . . .	40 Lei
Scene din V. și N. Test. 100 buc. cu cut. 200 „	„
Cărți de vizit. ilustrate	150 „
De prima împărțășire: mari 18×20 . . .	25 Lei
„ 25×15	28 „
„ mici dela 150—6 „	„
Invierea lui Isus 1 bucată	2 „
Diferite icoane dela 50 bani până la	6 „

1—3

ATENȚIUN

Societatea »Sf. Ion Gură de Aur« din Oradea, prezintă publicului cititor și totodată recomandă spre hrană sufletească un mic rod al ostenețelor sale:

„Meditații Eucharistice“

după sf. Ioan Vianney. Sunt traduse într-o limbă frumoasă și pe hârtie fină. 320 — 300 pagini. Prețul 40 Lei.

Se pot comanda la Soc. »Sf. Ion Gură de Aur« Oradea, Parcul Ștefan cel Mare 8.

AVIZ

Aduc la cunoștința onor. public că au sosit pantofi de primăvară pentru Dame, Domni și copii dela renumita fabrică de încălțăminte din CLUJ

„DERMATA“

care se vinde cu preț redus la Magazinul de pielărie și de încălțăminte

MINERVA

B LA J, Piața I. M. Clein

1—3

Pudra, crema și săpunul HÖFER se vinde la farmacii, droguerii și parfumerii